

АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Процес інформатизації суспільства супроводжується лавиноподібним накопиченням інформаційних ресурсів. Інформатизація прямо та опосередковано впливає на його соціальну сферу, розвиток науки, виробництво товарів та послуг. Основним завдання інформаційної системи має бути підготовка й надання інформації, необхідної для забезпечення управління всіма ресурсами підприємства, створення інформаційного та технічного середовища для управління цим підприємством, що складно реалізувати без використання автоматизованих інформаційних систем. Тому використання автоматизованих систем управління підприємством (АСУП) є обов'язковою умовою розвитку підприємства.

Питаннями створення ефективних АСУП та моделюванням процесів проектування даних систем займається багато зарубіжних та вітчизняних вчених, серед них можна виділити В. Божко, В. Гужва, Ч. Дікерсона, А. Зубинського, В. Козаченко, М. Хеллгрєн, Дж. У. Росс, Дж. Форрестера. В опублікованих наукових дослідженнях наведено багато реалізацій у сфері розробки різноманітних програмних комплексів для автоматизації управління та методів підвищення ефективності інформаційних потоків на рівні підприємства, проте недостатньо вивчені особливості практичної реалізації проектів впровадження інформаційних систем управління. Враховуючи, що бюджет проекту впровадження інформаційних систем рівня корпорації може становити десятки і сотні млн. грн., розвиток та ефективність управління підприємства суттєво залежить від результатів успішного завершення цих проектів. Тому огляд деяких аспектів практичного впровадження інформаційних систем управління на підприємствах, а також розробка пропозицій щодо підвищення ефективності даного процесу є актуальною та нагальною задачею сьогодення.

Враховуючи те, що кожне підприємство унікальне, не існує універсальної АСУП, то й не слід сподіватись, що можна придбати готовий продукт, який відповідає всім вимогам конкретного підприємства на 100 відсотків. У разі придбання готової інформаційної системи необхідно адаптувати вже існуючу систему підприємства до тієї, яку вирішено придбати. Адаптація може знадобитись й у тому разі, якщо прийнято рішення про модифікацію існуючої інформаційної системи. Проте, при повній відмові від існуючої системи й переході на принципово нову, впровадження рекомендують проводити поступово, зберігаючи стару систему і вносячи в неї покрокові зміни замість того, щоб замінити її одразу і повністю новою невипробуваною системою. Тому при виборі програмного забезпечення необхідно вирішити такі важливі

проблеми як: сумісність програмного забезпечення і можливість його інтеграції в нову систему; сумісність апаратної платформи та відповідність її обчислювальної потужності. Аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду впровадження АСУ показує, що коли рішення проблем, пов'язаних з їх розробкою, передається до рук окремих керівників функціональних блоків системи управління, то це призводить, як правило, до локалізації та розрізненості проектних робіт і зведення їх до простої автоматизації рутинних завдань, що негативно вплине на впровадження АСУП.

Якщо узагальнити запропоновані чинники в працях [1-3], що впливають на успіх проекту впровадження АСУП, то можна виділити наступні постулати, без виконання яких неможливо ефективно впровадити АСУП:

1. Необхідне чітке розуміння керівництвом підприємства цілей і завдань, для здійснення яких впроваджується система. Необхідна, в тому числі, чітка політика керівництва в області інформаційних технологій.

2. У впровадженні АСУП бере участь спільна команда фахівців і з боку розробника, і з боку підприємства.

3. Бажання і готовність керівництва підприємства до проведення неминучих змін в своїх управлінських процесах через впровадження АСУП, а також рішучість і послідовність у проведенні таких змін.

4. Правильне розуміння усіма учасниками проекту впровадження можливостей інформаційної системи, з одного боку, і висунутих до неї вимог, з іншого. У той же час на етапі впровадження слід, по можливості, уникати виконання непринципових вимог з доопрацювання системи, так як це суттєво сповільнить впровадження і збільшить вартість проекту.

5. При впровадженні обов'язково повинен пройти етап дослідної експлуатації системи на обмеженій кількості робочих місць з введенням інформації в дві інформаційні системи – стару і нову. Але при цьому дослідна експлуатація повинна охоплювати всі сфери обліку та управління на підприємстві, оскільки тільки таким чином можна адекватно оцінити придатність впроваджуваної інформаційної системи для потреб бізнесу підприємства. Такий «пілотний» проект дозволить з відносно невеликими витратами перевірити придатність системи до вирішення завдання автоматизації підприємства, адже повне впровадження спричинить за собою значно більші витрати і ціна помилки може бути критичною.

Таким чином, для досягнення ефективного кінцевого результату впровадження АСУП на промисловому підприємстві. доцільно вирішити головну проблему – виявити основні вузькі місця в управлінні підприємством, в інформаційних зв'язках між підрозділами та знайти шляхи їх вирішення з урахуванням затвердженого ІТ-бюджету й встановлених термінів впровадження. Результатом скоординованих дій учасників проектних груп по впровадженню інформаційної системи управління повинні стати: підготовка рекомендацій щодо змін в організаційній структурі управління та реінжиніринг бізнес-процесів підприємства; оцінювання з найбільшою вірогідністю впливу інформаційної системи управління на функціонування різних аспектів діяльності підприємства за умови дотримання нових вимог до інформаційних систем, визначення тих

напрямів діяльності підприємства, де капіталовкладення в інформаційні технології можуть забезпечити найбільший економічний ефект; розробка та реалізація стратегії впровадження організаційних змін на підприємстві.

Також потрібно узгодити роботу між розробниками, замовниками та експлуатаційниками різних спеціальностей; наблизити до діалогу користувачів, замовників і розробників систем; ефективно використовувати державні та міжнародні стандарти, проте не перенавантажувати господарчі процеси на підприємстві в цілому – це дасть змогу більш гнучко синтезувати вузли АСУП та конкретизувати функції підсистем; удосконалити підходи до забезпечення динамічного управління процесом проектування в цілому і окремими процедурами проектування.

Список використаних джерел

1. Лисак, В.М. Оцінка ефективності впровадження автоматизованих систем управління підприємством: проблеми та перспективи [Текст] / В.М. Лисак // Вісник Хмельницького національного університету № 5. – Т. 2. – 2009. – С. 261-265.

2. Буичкин, В.И. Проблемы внедрения информационных технологий на предприятия различных форм бизнеса // Молодежный научный форум: Технические и математические науки: электр. сб. ст. по мат. XVIII междунар. студ. науч.-практ. конф. № 11(18). URL: [https://nauchforum.ru/archive/MNF_tech/11\(18\).pdf](https://nauchforum.ru/archive/MNF_tech/11(18).pdf).

3. Святненко, В. Практичні аспекти впровадження інформаційних систем управління на вітчизняних підприємствах / В. Святненко, І. Нетреба // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2012. – Вип. 137. – С. 26-31. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Ekon_2012_137_8.

*Назаренко К.М., ст. гр. ІЗП-17м,
Сисоліна Н.П., к.е.н., доц.
кафедри економіки та підприємництва
Центральноукраїнський національний технічний університет,
м. Кропивницький*

РИЗИКИ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Важливим елементом підприємницької діяльності є ризик. Досягає успіху той підприємець, який уміє вчасно ризикувати. В умовах ринкової економіки ризик – ключовий елемент підприємницької діяльності. Жорстка конкуренція на ринку, соціально-економічна, політична нестабільність, визначають актуальність проблеми вчасного розпізнавання та оцінки підприємницьких ризиків. Розвиток ризикових ситуацій може привести як до позитивних результатів, але також до настання несприятливих збиткових наслідків. Підприємець, який уміє прорахувати ризик, отримує бажаний результат у вигляді збільшення прибутку.

Метою дослідження є розгляд сутності поняття «ризик» та його вплив на успішну підприємницьку діяльність; вивчення основних методів оцінки ризиків та шляхів мінімізації їх негативного впливу.